

על משמור השחיטה המהודרת

סערות בתחום הכשרות אינם דברים נדירים, כשרות הוא מסוג הדברים המושכים אש בטבעם, שונים ומשונים מנסים להתפס לכשרויות ולמצוא בהם רבב, עוד יותר נכון הדבר כשכשרות היא כשרות הביד"צ העדה החרדית, ידועה מאז ומעולם כי העדה החרדית ממקדת אליה עיני רבים, וכך מצאה את עצמה מערכת ועד השחיטה במוקד סערה גדולה אשר לרגע נדמה כי מאיימת על שלימות השחיטה המהודרת של העדה החרדית.

ועד השחיטה של העדה החרדית יסודתה מהררי קודש, היה זה מרן הגרי"ח זוננפלד זצוק"ל אשר כונן וייסד את העדה החרדית לחם למען שחיטה נפרדת ועצמאית, ובשנת תרפ"ח נתקבל האישור ע"כ, בדם לבו לחם מרן הגרי"ח למען השחיטה העצמאית, ואכן מאז ועד היום שחיטת העדה החרדית מתקיימת ברציפות, אמנם פה ושם היו עיכובים שונים, בתחילת שנות התש"מ ניסו לסגור את בית השחיטה ובעקבות כך הורו מרנן רבותינו הגאון"צ הגאב"ד בעל מנחת יצחק ובית דינו זצוק"ל לשחוט בחצר בניני זופניק, הדבר עורר רעש גדול וכעבור תקופת מה, שוב סודרה ההשגחה באופן סדיר.

רבני ועד השחיטה היו באותם ימים הרבנים הגאונים חברי הביד"צ עצמם, כאשר הגאון האדיר הראב"ד הגר"פ עפשטיין זצוק"ל אף טלטל את עצמו בטלטולא דגברי ונסע למרחקים לעקוב אחר שחיטת הגסות, כשרב בית המטבחים מכהן אז הגאון האדיר הגר"ד מושקוביץ זצוק"ל מו"צ ואב"ד בוניאדה, ובתקופה שהיה נמנע ממנו לנסוע מילא את מקומו מוריניו הגרי"י בלויא זצוק"ל, וכך התנהלה השחיטה על מי מנוחות כשקהל החרדים נזקק אך ורק לשחיטה זו ביודעו כי הוא המהודר והכשר ביותר, בנוסף על היותו שחיטה עצמאית בלתי תלויה.

רבני העדה החרדית לדורותיהם עשו ככל אשר לא' ידם לעשות את השחיטה באופן וצורה מהודרים ביותר, החל מגידול העופות ודרכי הזריקות, מרן בעל מנחת יצחק זצוק"ל הורה כדת מה לעשות, מרן מהרי"מ דושינסקיא זצוק"ל ומרנן הרבנים הגאונים רבי מאיר ברנדסדורפר ורבי יעקב ישעי' בלויא זצוק"ל הגר"מ הלבירשטאם ולהבלחט"א הגרי"י סופר שליט"א מו"צ וכהיום אב"ד טאראנטא, ירדו אל המשק ועקבו אחר אופן הזריקה והחליטו וכתבו את חו"ד בענין.

מרן בעל מנחת יצחק זי"ע אף כתב ע"כ כמה תשובות הלא הם כתובים בספרו הגדול שו"ת "מנחת יצחק", בשנים שלאחר מכן היה זה מוריניו הגאון הגדול רבי מאיר ברנדסדורפר זצוק"ל שנכנס לעובי הקורה של כל עניני השחיטה, איזן וחקר ותיקן תקנות רבות לשחיטה המהודרת של העדה החרדית, ואף בנושא הזריקות הנהיג תקנות ועקב אחרי ההתפתחויות, הנחה את חברי ועד השחיטה כדת מה לעשות ואף כתב ע"כ תשובות והיא לו נדפסה בספרו הגדול שו"ת "קנה בשם".

אולם בטרם נגיע לסערת הזריקות שהתחולל בארה"ק בשלהי החורף דנן, עלינו להקדים כמה נקודות מעשיות כדי שהציבור יבין אל נכון מה הם הזריקות ומה תועלתן, למה מחוייבים לע"ע לעשות אותם ואי אפשר להמנע מהם.

בסוף שנות התש"ל חייב משרד החקלאות לעשות זריקות בכל העופות, הזריקות הם זריקות חיסון למחלות שונות, ביניהם מחלת השפעת וניו קסל וכדו', מחלות העלולות להיות מגפות של ממש ולהביא למיתתן של לולים שלמים, דבר שיפגע במשק בעלי החיים בארץ,

מידע חיוני

מדריך הכשרות

בד"ץ
העדה החרדית

בהשגחת
הרב
עזריה

ימי הפסח
תשע"ז

והמגפה עלולה להתפשט גם לבעלי חיים אחרים, ומאז כל עוף מוזרק בחיסון זה. החיסון הוא תת עורי הניתן בהיות העוף אך אפרוח בן כ- 12 יום, וכך בלולים ענקיים מסתובבים מְחֻסְּנִים עם מיכליות גדולות שאליהן מחובר צינורית עם מחט וכל עוף עובר תחת ידם כבני מרון, המיומנות של המזריקים מתבטא לפעמים בכמה שיותר עופות הם מזריקים בדקה, ולשם כך בדיוק ועד השחיטה של העדה החרדית שולח משגיחים לפקח מקרוב על כל תהליך הזריקות, יצויין כי אם היו כאלו אשר ניסו לספר כי אין הם מזריקים לעופות והעופות שלהם אינם בכלל החשש הזה, הרי שאין זה אלא הטעיה כי כל העופות במשק בארץ עוברים את תהליך החיסון, ולולי כך מונעים מהם את הרשיון לעסוק בגידול ומכירת עופות.

כמובן שההיערכות לחיסונים הצריכה מעקב מקרוב, ולשם כך אכן נסעו כאמור מרן בעל מנחת יצחק והרבנים הגאון"צ חברי הביד"צ ומוצ"ם שעסקו בשחיטה והשגחה לראות את המציאות, ידוע שמרן בעל מנחת יצחק אף המציא פטנט לבדוק עד היכן השפעת הזריקה בחזה מגיעה, וכך הזריקו בהוראתו "דיו כחול" ובדקו להיכן הוא מתפשט, הוויטרינרים נדהמו מן ההמצאה ואכן עד היום ערכו כמה וכמה בדיקות וניסויים בצורה זאת, דבר הממחיש בצורה ברורה ביותר עד היכן מגיע החומר.

ברם זכור אותו האיש לטובה הרה"ג ר' אברהם אהרן שיינברגר זצ"ל יו"ר ועד השחיטה שכאשר הגיעו פעם לבדיקה זאת הכניסו הוויטרינרים צבע משלהם לתוך המזריקים ומשום מה לא ראו דבר בחלל העוף והאיברים הפנימיים, למחרת הגיע רא"א עם צבע משלו וערך ניסו עצמאי ולאחר זריקה בחזה ראו סימני צבע בתוך איברים הפנימיים של העוף שמוכיח בעליל שהחומר חלחל גם היא לתוך חלל הבטן של העוף והאיברים הפנימיים, כך התברר שביום אתמול הכניסו צבע שמתאדה כדי להשמיט ראיות ולטשטש את העובדות.

אולם בכך לא נסתיימה הבדיקה שבעקבותיה הורו רבותינו הביד"צ צוק"ל את האופן הראוי ביותר לעשות את הזריקות, החל דיון היכן ניתן להזריקו, בעורף בחזה או בשוק העוף, מקום העורף נפסל מידית מחשש לנקיבת הוושט או נקיבת הריאה, החזה אף הוא נפסל מחשש לנקיבת איברים פנימיים או חלל הבטן וכו"ל, וכדאי לזכור שבכלל מדובר בעוף זעיר אפרוח קטן שכל גדלו ככף יד אדם ותו לא, כך שכל נטיה יכולה להטריף את העוף ללא שידעו על כך בכלל. וכך נפלה ההכרעה על זריקה בשוק לעומת זאת, וכאשר הזריקה נערכת בשוק, הוא ניתן לאפרוח בצורה כזו שמקפידים על כך שיהיה רווח של 2.4 ס"מ מעל למפרק, זאת למרות שגם רווח נמוך בהרבה עדיין נחשב ככשר. ההקפדה זו היא כחלק מהחומרות שהורו הגאון"צ הביד"צ במהלך השנים המורים להתייחס גם לחומרת מרן ה'חזון איש' צוק"ל, כשרוב מוחלט של הפוסקים סוברים כי גם מתחת לרמה הנ"ל הזריקה עדיין אינה יוצרת חשש כלשהו. למרות זאת, החמיר 'וועד השחיטה' שיהיה הבדל רב.

זאת אומרת; כשאף אחד עוד לא דן בנושא, כשעוד לא חשבו האחרים בכלל על כיוון הנושא של הזריקות כבר ישבו מרנן ורבנן ודנו וחשבו, ירדו לפרטי פרטים והכריעו אחר השיקול והעיון כדרכם עד להוראה כדת מה לעשות, ואף מינו משגיחים מיוחדים ומני אותה תקופה ועד היום ועד בכלל נוסעים משגיחים מיוחדים בכל ימי ההזרקה למשקים הפרוסים מדן ועד באר שבע ממטולה ועד אילת לעמוד מקרוב על תהליך הזריקה, ולהשגיח שהיה לפי ההוראות והכוונת הגאון"צ הביד"צ שליט"א.

וכאן המקום להתייחס לעוד אחת מן הטענות על טיבו וחוזקו של החומר המוזרק, ובכן: החיסון אינו מכיל אלא כ-70 אחוז שמן מינרלי ובנוסף את חומר החיסון עצמו המכיל נגיף מומת של המחלה וגם חומר מתחלב המאפשר לחיידק ולשומן להתחבר יחד. אם הוא היה חומר ארס, המצב חמור בהרבה לגבי זריקות הנערכות בבית החזה, הקרובות מרחק מילימטרים ספורים מהאיברים הרגישים של העוף.

בכל אופן כך הם פני הדברים משך עשרות שנים, וכך התנהלה הדבר למישרים כל התקופה ללא כל חשש וללא עוררין. לפני כשלש שנים הגיעו בעלי המשקים ובקשו מהביד"צ היות והרבה עברו לזריקות בחזה דבר המקל עליהם מאד את העבודה, כי כאמור טיבם של הִמְחָסִים מתבטא במהירות החיסונים ושטח החזה עדיף פי כמה על פני השוק הקטן, בחזה יש שטח רחב יחסית לזריקה וקל יותר להזריק שם, באותה תקופה התכנסו מרן הגאב"ד והגאווה"צ חברי הביד"צ שליט"א לדיון מיוחד משך שעות ארוכות ישבו על המדוכה, הופיעו בפני הביד"צ בעלי משק וויטרינרים שהביאו את מציאות הדברים, ואחרי ישיבה בת כמה שעות הוחלט שבהיות ואין לדיין אלא מה שענינו רואות יסעו חברי הביד"צ עם מרן שליט"א ויעמדו מקרוב על מהלך הזריקות ובסופו יוחלט אם משנים את ההוראה של זריקות בשוק לטובת זריקות בחזה או שמשאירים את ההחלטה על כנה וממשיכים להזריק לשוק.

ביום י"ד טבת תשע"ג נסעו הגאווה"צ חברי הביד"צ למשק אפרוחים לראות בעצמם את מהלך הזריקות וכמה שעות ארך הסיור שם, במהלך הסיור עקבו מקרוב אחר הִמְחָסִים ודרכי הזריקות, עמדו על מהירות העבודה בזריקות חזה, ומאיך בדקו את זריקות השוק כנהוג בועד השחיטה דעדתנו, ובסופו של דבר החליטו פה אחד כי ממשיכים להזריק בשוק, ולעת עתה לא משנים דבר, אך יחד עם זאת הוחלט כי מאחר והחומר שומני ולפעמים אינו נספג בתוך שריר העוף כי קיימת ריאקציה של קור וחום כאשר חום גופו של האפרוח גבוה מזה של החומר המוזרק, וע"כ הורו כי מהיום והלאה בימים קרים מתחת למעלה מסוימת יש לחמם את החומר המוזרק באמבטיות חימום כך שלא תווצר הדבקות והצטברות חומר החיסון תחת עור העוף, והכל על מקומו בא בשלו.

כל זה היה נכון וטוב עד לסוף החורף הזה, במכתבים אנונימיים בתחלה פורסמו דברים מבהילים את הרעיון, כל בר דעת מבין וכל ירא שמים נחרד על לעומק השיטין מחשש טריפות והיו שהגדילו עשות ואמרו כי אין כאן חשש אלא ודאי טריפות, והציבור דרש לדעת על מה יצאה המהומה והקצף, מיד עם פרסום הדברים ברבים ואחרי שהציגו את הדברים לאשורם בפני רבותינו הגאווה"צ שליט"א פרסמו מכתב הבהרת דברים,

אולם אחרי שהסערה לא שקטה ואחרי שהמערערים לא פנו אל רבני ועד השחיטה פנו רבני ועד השחיטה אליהם והזמינו מושב בי"ד מיוחד בראשות כ"ק מרן הגאב"ד והראב"ד שליט"א, בה ישבו ודנו שוב משך של שעותיים בנושא, העלו עופות על השולחן פרקו אותם ובדקו אם יש בכלל ריעותא ולקותא, שמעו את דבריהם מפיהם ומפי כתבם של המערערים, ובסופו של דבר הוציאו פסק דין ברור כשמלה בה הודיעו לקהל יראי ה' כי העופות כשרים ללא חשש ויאכלו ענווים וישבעו, וכה כותבים מרן הגאווה"צ הגאב"ד והביד"צ שליט"א: הננו להודיע בשער בת רבים כי אחרי העיון והדיון בענין הסכמנו שאין שום חשש בעופות וכו', והם כשרים לכתחילה בלי שום פקפוק, והוסיפו וכתבו במכתב למען השחיטה המהודרת המתפרסמת במדריך זה: וכאן המקום לציין שוב באגרות שניות מד"ס את אשר הודענו ברבים בתקופה האחרונה, כי אחר הבדיקה והעיון בכל סדרי ומהלך הזריקות וכן בדיקות צומת הגידין שנתעורר בהם לאחרונה, העופות מהודרים וכשרים לכתחילה למהדרין מן המהדרין לימות השנה ולימי חג הפסח.

גם הגאון האדיר הראב"ד שליט"א שנסע במיוחד למפעל ובדק משך שעות אחרי כל תהליך השחיטה והבדיקות וכמו כן פתחו לפניו עופות רבים לבדוק את המציאות כתב אחרי הביקור את רשמיו, ובין השאר כותב: יש לידע שבשאר העופות המוזרקים בחזה אולי השאלה יותר חמור, שקרוב ללב לכבד ולריאות ואם ניקב במשהו נטרף, ובעצמי ראיתי שמזריקים במהירות שאי אפשר להסתכל היטב, ולכן מגדולי ההוראה לא רצו להתיר הזריקה בחזה, וכו', ומסיים: סוף דבר הכל נשמע שהעופות כשרים בלי נדנוד ספק, ובחנם גרמו לאלפים צער

וכו', וראוי להאריך עוד על מה שמפרסמים נגד הבודקים שלנו אף שבשחיתת העדה הרבה הידורים מיוחדים.

אולם הסערה לא שככה בכך, וככל דבר בימינו קבלו הללו תנופה באתרים שונים ומשונים, גם כאלו אשר שנים מחכים ומצפים לנפילתה של העדה החרדית קפצו על העגלה וליבו את האש, אמנם יראי ה' החונים על דגלה של העדה החרדית ידעו אל נכון כי אחרי שהורו הביד"צ אין כאן בית מיחוש כלל וכלל, אולם בטבעם של דברים בדורינו דור הטשטוש והבלבול הפכו הדברים לגלי ים סוערים המביאים בעקבותיהם גלי משנה שאיימו להטביע את דעתם של רבים.

אכן כאן המקום לציין דבר שצריך הבהרה פעם אחת ולתמיד, שערי בית השחיטה של העדה החרדית פתוחים תמיד בכל יום בפני מבקרים (כמובן בתיאום כבכל מפעל בעל מכשור וציוד כבד וכדו'), דבר שאינו מובן כלל ועיקר אצל אחרים, ואין כאן משום זלזול בכבודם או פחיתות בהם, אלא שדרכה ושיטתה של העדה החרדית וועד השחיטה שלה היה מאז ומתמיד כי כל רב שרוצה לבדוק את תהליך השחיטה הבדיקה והמליחה בעיניו יכול לבא ולבדוק, ואכן מאות רבות של רבנים יושבי על מדין באו אל שעריה ובדקו את המציאות וכולם פה אחד משבחים מפארים ומהללים.

וכך בסערת התקופה מצאו את עצמם רבני ועד השחיטה והבודקים מובילים מדי יום ומדריכים משלחות רבנים מוצי"ם ות"ח יודעי דבר, כל מי שבא לבקר נדהם ממכונת הכשרות הפועלת במלוא עוזה גם תחת התקפות נוראיות, וכל מבקר שרצה לברר את האמת מצא אוזן קשבת ופנים מסבירות, וכך לאט לאט סערה הפכה לדממה, כשחלק מן הרבנים אף הוציאו מכתבים בכתב ידם להודיע לרבים את אשר ראו עיניהם בכשרות העופות וההידורים.

ולכן לא פלא הוא ודבר המובן שמאז פרוץ הסערה לא ניתוספו מערערים ופוסלים, אלא להיפך גם רבנים גדולי תורה שליט"א שמתחילה הסתפקו בענין וחיוו דעה לכאן או לכאן או שלא רצו לחוות דעה בנידון, אולם לאחר שבדקו והגיעו לשערי מפעל "גלאט עוף" העומד תחת השגחת הבד"ץ הכריעו לטובת השחיטה המהודרת, מי בכתב ומי בע"פ לשומעי לקחם ושאלו דע"ת.

סופו של דבר: החורף הזה יצוין כחורף של סערה אשר בעקבותיה רבים למדו הלכות טריפות והתחילו להבין בכלל היכן נמצא צומת הגידין המדובר כ"כ, מה היא לקותא וריעותא, מה הוא נגדר בצפורן ומה הוא בלה הבשר, רבים אשר לא ידעו כלל ועיקר מהי זריקה וחיסון התחילו להבין את הדברים, וההתבהרות שלאחר הסערה הוסיפה כבוד ויקר למערכת הכשרות והשחיטה של העדה החרדית. שערי ועד השחיטה היו פתוחים תמיד בפני כל מבקר רב וותיק וצורב, רבני ועד השחיטה השוחטים הבודקים המולחים ושאר כל צוות השחיטה ימשיכו גם הלאה לעמוד על משמר הכשרות, למען יוכלו בני ישראל יראי ה' להביא אל פיהם ופיות בני ביתם מן הכשר והמהודר ביותר, ולנהוג טובת עין ולהביא הידורי כשרות בפני רבנים שרצו להדר במקומותיהם הם. וחזקה שכשרות שהורתה ולידתה במס"נ לעמוד על מכונה, עדי נזכה לראות כהן זורק את הדם על המזבח ונאכל שם מן הזבחים והפסחים אשר יגע דמם על קיר המזבח לרצון בב"א.

מידע חיוני

מדריך
הכשרות

בד"ץ
העדה החרדית

בהשגחת
הבד"ץ
העדה החרדית

ימי הפסח
תשע"ז